

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ความรู้ ความเข้าใจ ในการป้องกันและรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ ของพนักงานสอบสวน จังหวัดนครสวรรค์

Knowledge and Understanding of Crime Scene Protection and Evidence gathering of Investigators in Nakhon Sawan Province

ธีระพันธุ์ กาวีลา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: s6556205015@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การปฏิบัติงาน การป้องกันสถานที่เกิดเหตุและวิธีการจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมด้วยวิธีทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 40 – 50 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีชั้นยศระดับร้อยตำรวจเอก และปฏิบัติงานในตำแหน่งรองสารวัตร (สอบสวน) มีเงินเดือนประมาณ 40,001 บาทขึ้นไป ประสบการณ์ด้านการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือหลักสูตรนิติวิทยาศาสตร์ ผลการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยแล้วพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีถึงดีมาก และการจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดีถึงดีมาก แต่ยังมีผู้เชี่ยวชาญในการเก็บพยานหลักฐานอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยนี้จึงเห็นความสำคัญในการจัดอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และได้เสนอแนะแนวทางในการการป้องกันสถานที่เกิดเหตุรวมทั้งวิธีการจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ให้มีคุณภาพเพื่อความก้าวหน้าในการสืบสวนสอบสวน

คำสำคัญ: สถานที่เกิดเหตุ, พยานหลักฐาน, นิติวิทยาศาสตร์

Abstract

This study aimed to study examine the work, crime scene protection, and evidence gathering of investigators in Nakhon Sawan Province. The sample consisted of investigators working at police stations in Nakhon Sawan Province. The results showed that all of the samples were male with an individuals aged 40 to 50 years and those over 50 years old, who graduated with a bachelor's degree. Their ranks were Police Captain and were Inquiry officials. Their salary and special allowance were more than 40,001 baht, their work experience was over 15 years, and most of them had never taken training in crime scene examination or

forensic science courses. In terms of the level of crime scene protection, on average, the sample group of investigators had a good to very good level. For the evidence gathering skills, most investigators had a good to very good level of knowledge. However, they had moderate experience in evidence gathering. Therefore, this research highlights the importance of training in forensic science for crime scene investigation and proposes guidelines that could be implemented to promote quality crime scene protection and forensic evidence management for the investigations.

Keywords: Crime Science, Forensic Science, Evidence gathering

บทนำ

นครสวรรค์ประตูสู่ภาคเหนือ จุดเริ่มต้นของแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นจังหวัดที่มีประชากรเป็นจำนวนมาก มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สวยงาม และเป็นจังหวัดที่เจริญเป็นอันดับที่ 14 ของประเทศไทย ทำให้เป็นที่สนใจกับประชาชน เมื่อมีคนจำนวนมากทำให้ยากต่อการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม จึงก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมามากมาย อาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่สร้างความเดือดร้อน สร้างความไม่สงบสุข และส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน หน้าที่หลักของตำรวจคือป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และสืบสวนสอบสวน การสืบสวนสอบสวนจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนต้องรอบรู้ทั้งทางด้านกฎหมาย ด้านการสืบสวนสอบสวน ด้านนิติเวชศาสตร์และด้านนิติวิทยาศาสตร์ รวมทั้งสามารถรวบรวมพยานหลักฐานมาใช้ยืนยันในการกระทำความผิดของจำเลยในชั้นศาลได้

พยานหลักฐานที่ใช้ในการสืบสวนและสอบสวนมีอยู่ 3 ประเภท คือ พยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานแวดล้อม พยานบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงคำพูดได้เสมอ ตำรวจจึงต้องนำความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนเพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงและผู้กระทำความผิด พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์สามารถเชื่อมโยงผู้กระทำความผิดเข้ากับสถานที่เกิดเหตุได้เป็นอย่างดี และการตรวจพิสูจน์มีความชัดเจนแน่นอนส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของกระบวนการสืบสวนสอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นแหล่งรวมของข้อมูลและพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อพิสูจน์ความเท็จจริงในชั้นศาลและบ่งชี้ตัวผู้กระทำความผิดได้ คนร้ายมักจะทิ้งร่องรอยพยานหลักฐานไว้ในสถานที่เกิดเหตุเสมอ (ตรองหทัย ยศประสิทธิ์, 2561) ปัญหาของการตรวจสถานที่เกิดเหตุที่พบบ่อยมากในปัจจุบัน ได้แก่ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุได้รับความเสียหายหรือถูกทำลาย ซึ่งสาเหตุสำคัญอาจมาจากการรักษาความปลอดภัยและป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (ภาชินี เดชรัตนสุวรรณ, 2559) ผู้พบเห็นเหตุการณ์ หรือบุคคลที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่เกิดเหตุ อันอาจเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ส่งผลให้ร่องรอยพยานหลักฐานเสียหาย แม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเองหากไม่ใช้ความระมัดระวัง อาจก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นการเปลี่ยนแปลงสถานที่เกิดเหตุ

ด้วยเหตุนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ และการจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

คดีอาญา โดยใช้ความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติงานเพื่อหาตัวผู้กระทำผิด และเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ในวิธีการจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 23 สถานี ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ผ่านการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีความรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการเก็บพยานหลักฐาน
2. ขอบเขตตัวแปร ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานสอบสวน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ตำแหน่ง เงินเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม และสังกัดของพนักงานสอบสวน ตัวแปรตาม คือ ระดับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ประกอบด้วย ด้านการจัดการเมื่อได้รับแจ้งเหตุและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ และด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมหลักฐาน รวมถึงระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์
3. ขอบเขตเวลา พื้นที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ สถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีทั้งหมด 23 สถานี ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อยู่ในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2568 - เดือน มีนาคม 2568

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ในการป้องกันและรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีทั้งหมด 23 สถานี (ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ ฝ่ายอำนวยการ)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ผ่านการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีความรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับพยานหลักฐาน
2. ขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ในส่วนของการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ และการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน

2.2 สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมเรื่องที่ทำการศึกษา โดยคำนึงถึงผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถตอบข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการตรวจสอบในเบื้องต้น

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยได้ค่าความสอดคล้องโดยรวมการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน เท่ากับ 1.00 และข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เท่ากับ 0.33

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นการนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดพิจิตร นำไปวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) โดยได้รับค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

2.3 ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติและประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages)

ข้อมูลตอนที่ 2 และ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ และการจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยใช้หลักสถิติแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสัญลักษณ์ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สัญลักษณ์ (S.D.) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

ข้อมูลตอนที่ 4 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะในงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน โดยในแบบสอบถามจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และมีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 เช่นกัน และระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 ระดับชั้นยศ ส่วนใหญ่มีระดับชั้นยศเป็นร้อยตำรวจเอก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และดำรงตำแหน่งเป็นรองสารวัตร (สอบสวน) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 ได้รับเงินเดือนต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน ร้อยละ 48 และส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้ารับ

การอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือหลักสูตรนิติวิทยาศาสตร์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 1 ความถี่ ร้อยละ ฐานนิยม ของระดับการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุที่คำนวณจากคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงาน ของพนักงานสอบสวนจังหวัดนครสวรรค์ (n =25)

ความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ		ระดับการปฏิบัติงาน					ฐานนิยม	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานทั้ง 20 ข้อ	คน	0	1	2	9	13	5	มากที่สุด
	%	0.6	3.4	7.6	38.2	50.2		

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ทั้ง 20 ข้อ พบว่าพนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.2 มีระดับการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุอยู่ในระดับมากที่สุด และมีพนักงานสอบสวนจำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.2 มีระดับการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าฐานนิยม เท่ากับ 5 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเมื่อได้รับแจ้งเหตุและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น ปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุด้วย Police Line/เชือก/แผงเหล็ก หรืออื่นๆ และจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าบริเวณแนวกัน ในส่วนด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมหลักฐาน พบว่า พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีบางการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การประเมินวัตถุพยานเบื้องต้น การกำหนดวิธีค้นหา และการครอบครองวัตถุพยาน

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 2 ความถี่ ร้อยละ ฐานนิยม ของการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่คำนวณจากคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงาน ของพนักงานสอบสวนจังหวัดนครสวรรค์ (n =25)

วิธีการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์		ระดับการปฏิบัติงาน					ฐานนิยม	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานทั้ง 12 ข้อ	คน	2	4	6	7	6	4	ความรู้ดีมาก เชี่ยวชาญปานกลาง
	%	7.0	16.0	25.3	27.0	24.7		

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาวิธีการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ทั้ง 12 ข้อ พบว่าพนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.0 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี และมีพนักงานสอบสวนจำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าฐานนิยม เท่ากับ 4

เมื่อจัดอันดับประเภทของวัตถุพยานที่พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการเก็บรวบรวมมาก โดยพิจารณาค่าความถี่ที่ความรู้ในระดับดีมากสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเก็บวัตถุพยานประเภทอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และเขม่า, วัตถุพยานประเภทยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท และสารระเหย และการเก็บรวบรวมวัตถุพยานที่ศพในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งพนักงานสอบสวนโดยส่วนมากมีประสบการณ์การใช้อาวุธปืนในวิชาชีพตำรวจ ที่ต้องได้รับการฝึกฝนตั้งแต่เข้ารับราชการ รวมถึงวัตถุพยานประเภทยาเสพติด และการจัดการกับศพในสถานที่เกิดเหตุ เป็นสิ่งที่พนักงานสอบสวนได้ศึกษาตามหลักวิชาการของพนักงานสอบสวน จึงมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวัตถุพยานประเภทนี้มาก และจัดอันดับประเภทของวัตถุพยานที่พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการเก็บรวมน้อย โดยพิจารณาค่าความถี่ที่ความรู้ในระดับน้อยสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเก็บวัตถุพยานที่ตรวจพิสูจน์ด้านเคมีและฟิสิกส์, การเก็บรวบรวมวัตถุพยานที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ และการเก็บวัตถุพยานประเภทตรวจพิสูจน์เอกสาร ซึ่งในการเก็บวัตถุพยานแต่ละประเภทนั้นต้องอาศัยทักษะความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่มีแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่าง มีข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีอายุระหว่าง 40 -50 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีชั้นยศระดับร้อยตำรวจเอก และปฏิบัติงานในตำแหน่งรองสารวัตร (สอบสวน) มีเงินเดือนประมาณ 40,001 บาท ขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือหลักสูตรนิติวิทยาศาสตร์

ความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนจังหวัดนครสวรรค์

พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุในระดับดีถึงดีมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเมื่อได้รับแจ้งเหตุและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมหลักฐาน พบว่า พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีบางการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การประเมินวัตถุพยานเบื้องต้น การกำหนดวิธีค้นหา และการครอบครองวัตถุพยาน จึงสรุปได้ว่า พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุในระดับดีถึงดีมาก แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วพนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญในหลักการตรวจและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างดี

ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเกี่ยวกับหลักฐาน เฉลี่ยอยู่ระดับปานกลางถึงดี โดยมีความรู้ในระดับดีถึงดีมาก แต่มีความเชี่ยวชาญในการเก็บพยานหลักฐานอยู่ในระดับปานกลาง พยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การเก็บวัตถุพยานประเภทอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และเข็ม่า, วัตถุพยานประเภทยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท และสารระเหย และการเก็บรวบรวมวัตถุพยานที่ศพในสถานที่เกิดเหตุ สำหรับพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเก็บวัตถุพยานที่ตรวจพิสูจน์ด้านเคมีและฟิสิกส์, การเก็บรวบรวมวัตถุพยานที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ และการเก็บวัตถุพยานประเภทตรวจพิสูจน์เอกสาร เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าในการเก็บวัตถุพยานแต่ละประเภท ต้องอาศัยทักษะความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่มีแตกต่างกัน โดยเฉพาะการเก็บวัตถุพยานที่มีความเฉพาะทาง หากทำการเก็บวัตถุพยานไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อาจทำให้คุณค่าของพยานวัตถุพยานนั้น ลดลงหรือเสียหาย ดังนั้น พนักงานสอบสวนควรได้รับการพัฒนา เสริมทักษะ และความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมให้งานการตรวจสถานที่เกิดเหตุมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างในสถานีตำรวจจังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่จะประสบปัญหา ดังนี้ สายตรวจประจำสถานีไม่กั้นที่เกิดเหตุ และไม่อยู่รอร้อยเวร, พนักงานสอบสวนไม่มีความชำนาญในการเก็บพยานหลักฐาน, ในแต่ละพื้นที่ไม่สามารถตรวจสอบวัตถุพยานได้ ต้องส่งไปตรวจสอบยังพื้นที่ส่วนกลาง และการตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นไปด้วยความล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา หรือประชุมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นแบบแผนเดียวกัน และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญในการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุให้กับประชาชน หรือบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันการเพิ่ม ทำลาย ทำให้เสียหายของวัตถุพยาน รวมทั้งหน่วยงานส่วนกลางควรขยายการตรวจสอบวัตถุพยานไปยังพื้นที่ต่างๆ ให้แต่ละพื้นที่สามารถตรวจสอบวัตถุพยานได้อย่างครอบคลุม จะทำให้การเก็บวัตถุพยานและการตรวจสอบเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ศึกษาพนักงานสอบสวนในหน่วยหรือเขตพื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่นครบาล หรือในจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการสถานที่เกิดเหตุ นอกเหนือจากอาชีพตำรวจด้วย เช่น เจ้าหน้าที่มูลนิธิ ซึ่งเป็นหน่วยงานแรกที่เข้าถึงสถานที่เกิดเหตุในอันดับต้นๆ แพทย์ พยาบาล, พนักงานดับเพลิง เป็นต้น

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

เอกสารอ้างอิง

- ตรองหทัย ยศประสิทธิ์. (2561). ความรู้และความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 8. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ ฝ่ายอำนวยการ. (2567). เอกสารรายงานสถานภาพกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์. เมื่อ พฤศจิกายน 2567. นครสวรรค์.
- ภาชินี เดชรัตนสุวรรณ (2559). การศึกษาความเข้าใจในด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 3(2), 44–62.
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการรักษาความมั่นคงและสงบเรียบร้อยจังหวัดนครสวรรค์. สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 26, 2568 จาก <https://nakhonsawan.police.go.th/>